

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 501/2024-8

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Miloša Maďara a zo sudcov Jany Baricovej a Miroslava Duriša (sudca spravodajca) v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľa #APAGE SATANAS, o. z., Sládkovičova 1222/73, Kysucké Nové Mesto, IČO 51 428 148, proti uzneseniu Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 5Co/2/2023 z 31. júla 2024 takto

rozhodol:

Ústavnú sťažnosť **odmieta**.

Odôvodnenie:

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľa a skutkový stav veci

1. Sťažovateľ označený v záhlaví tohto uznesenia sa ústavnou sťažnosťou doručenou ústavnému súdu 21. augusta 2024 domáha vyslovenia porušenia základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) v spojení s čl. 152 ods. 4 ústavy, základného práva na zákonného sudcu podľa čl. 48 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) napadnutým uznesením najvyššieho súdu označeným v záhlaví tohto uznesenia. Sťažovateľ navrhuje zrušenie napadnutého uznesenia najvyššieho súdu a vrátenie veci na ďalšie konanie.

2. Z ústavnej sťažnosti a príloh k nej priložených vyplýva, že uznesením Krajského súdu v Bratislave vydaným vyšším súdnym úradníkom sp. zn. 14C/6/2020 z 29. novembra 2022 bola sťažovateľovi ako žalobcovi uložená povinnosť nahradiť žalovanej (MARKÍZA – SLOVAKIA, spol. s r. o.) trovy prvoinštančného konania v sume 404,30 eur. Proti uzneseniu krajského súdu z 29. novembra 2022 podal sťažovateľ sťažnosť, o ktorej rozhodol krajský súd uznesením sp. zn. 14C/6/2020 z 22. februára 2023 tak, že sťažnosť zamietol. Proti uzneseniu krajského súdu z 22. februára 2023 podal sťažovateľ odvolanie, v ktorom navrhol odpustiť zmeškanie lehoty na podanie odvolania pre úmyselné nesprávne poučenie zo strany krajského súdu, podľa ktorého nebolo odvolanie prípustné. Ako odvolacie dôvody uviedol § 365 ods. 1 písm. a) až h) Civilného

sporového poriadku (ďalej aj „CSP“), pričom žiadal žalovanej náhradu trov konania nepriznať pre ich riadne nevyčíslenie, prípadne vec vrátiť krajskému súdu na nové konanie.

3. Odvolanie bolo napadnutým uznesením najvyššieho súdu ako odvolacieho súdu odmietnuté podľa § 386 písm. c) CSP, keďže smerovalo proti rozhodnutiu, proti ktorému nie je odvolanie prípustné.

4. V podstatnom najvyšší súd zdôraznil, že pozitívny výpočet rozhodnutí uznesením, proti ktorým je možné podať odvolanie, je uvedený v § 357 písm. a) až p) CSP, pričom uznesenie, ktorým sa rozhodlo o sťažnosti, v tomto pozitívnom výpočte nie je. Ako mylný označil najvyšší súd názor sťažovateľa, že uznesením z 29. novembra 2022 bolo rozhodnuté o nároku na náhradu trov konania. O nároku na náhradu trov konania bolo rozhodnuté rozsudkom krajského súdu sp. zn. 14C/6/2020 z 18. augusta 2022. Najvyšší súd rovnako poukázal aj na dôvodovú správu k Civilnému sporovému poriadku, z ktorej vyplýva, že z dôvodu zásady procesnej ekonómie rozhodnutie sudcu o sťažnosti je rozhodnutím konečným bez možnosti podať proti nemu akýkoľvek ďalší opravný prostriedok.

II.

Argumentácia sťažovateľa

5. Sťažovateľ považuje právny názor najvyššieho súdu za nesprávny, pričom záver o neprípustnosti odvolania sťažovateľovi zamedzil prístup k odvolaciemu súdu. Tvrdí, že odvolanie podal proti uzneseniu súdu prvej inštancie v zmysle § 357 písm. m) CSP, podľa ktorého je odvolanie prípustné proti uzneseniu súdu prvej inštancie o nároku na náhradu trov konania. Sťažovateľ považuje uznesenie o určení sumy náhrady trov za uznesenie podľa § 357 písm. m) CSP, a preto odvolanie proti nemu bolo prípustné a súčasne meritórneho prieskumu zákonným sudcom. Najvyšší súd tak zabránil meritórne rozhodnúť o podstate sťažovateľovej veci, pričom sťažovateľ mal legitímne očakávanie, že o veci bude meritórne rozhodnuté. Uvedeným spôsobom došlo k porušeniu práva na zákonného sudcu.

6. V závere sťažovateľ argumentuje, že žiadosť o ustanovenie advokáta doplní riadne, ak vec nebude odmietnutá ako zjavne neopodstatnená.

III.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

7. Podstatou ústavnej sťažnosti je námietka existencie tzv. *denegatio iustitiae* z dôvodu odmietnutia odvolania proti rozhodnutiu krajského súdu vydanému sudcom vo veci zamietnutia sťažnosti proti rozhodnutiu krajského súdu vydanému vyšším súdnym úradníkom o určení sumy náhrady trov konania.

8. Ústavný súd ústavnú sťažnosť sťažovateľa predbežne prerokoval na neverejnom zasadnutí senátu ústavného súdu podľa § 56 ods. 1 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) a zisťoval, či ústavná sťažnosť obsahuje všeobecné náležitosti podania (§ 39 zákona o ústavnom súde), všeobecné náležitosti návrhu na začatie konania (§ 43 zákona o ústavnom súde), osobitné náležitosti ústavnej sťažnosti (§ 123, § 124 a § 132 ods. 1 a 2 zákona o ústavnom súde) a či nie sú dané dôvody na jej odmietnutie podľa § 56 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

9. Keďže sťažovateľ nie je zastúpený advokátom (§ 34 ods. 1 a § 43 ods. 3 zákona o ústavnom súde), ústavný súd pred tým, ako sa začal zaoberať podstatou ústavnej sťažnosti, skúmal, do akej miery nedostatok právneho zastúpenia bráni jej kvázimeritórному prejednaní. Berúc do úvahy skutočnosť, že ústavná sťažnosť obsahuje, odhliadnuc od nedostatku právneho zastúpenia, všeobecné, ako aj osobitné náležitosti požadované zákonom o ústavnom súde, ústavný súd uplatnením materiálneho prístupu k ochrane ústavnosti, a tým aj k ochrane práv a slobôd fyzickej osoby, ktorá je neoddeliteľnou súčasťou jeho rozhodovacej činnosti (k tomu pozri aj II. ÚS 51/2017, II. ÚS 782/2014), vychádzajúc z obsahu ústavnej sťažnosti, pristúpil k jej predbežnému posúdeniu (m. m. I. ÚS 193/2024, I. ÚS 340/2024).

10. Ústavný súd konštantne judikuje, že základné právo na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a právo na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru nemôže všeobecný súd porušiť vtedy, ak koná vo veci v súlade s procesno-právnymi predpismi upravujúcimi postupy v civilnom konaní (IV. ÚS 36/04). V konkrétnych okolnostiach veci bol týmto procesno-právnym predpisom Civilný sporový poriadok v znení platnom a účinnom v čase rozhodovania najvyššieho súdu, ktorý odvolanie ako riadny opravný prostriedok *expressis verbis* pripúšťal pri rozhodovaní o trovách konania výlučne len proti uzneseniu súdu prvej inštancie o nároku na náhradu trov konania.

11. Ústavný súd v tomto smere poukazuje na dvojfázovosť rozhodovania o náhrade trov konania, z ktorej vychádzal pri rozhodovaní o odvolaní aj najvyšší súd, v rámci ktorej všeobecný súd o nároku na náhradu trov konania rozhodne aj bez návrhu v rozhodnutí, ktorým sa konanie končí (§ 262 ods. 1 CSP), a o výške náhrady trov konania rozhodne po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, súd prvej inštancie samostatným uznesením vydaným vyšším súdnym úradníkom (§ 262 ods. 2 CSP). O nároku na náhradu trov konania vždy rozhoduje sudca. Proti tomuto uzneseniu je prípustné odvolanie [§ 357 písm. m) CSP]. O výške náhrady trov konania rozhoduje súdny úradník. Proti jeho uzneseniu je prípustná sťažnosť [§ 239 ods. 1 CSP (m. m. IV. ÚS 572/2021, III. ÚS 149/2023), k tomu pozri aj ŠTEVČEK, M., FICOVÁ, S., BARICOVÁ, J., MESIARKINOVÁ, S., BAJÁNKOVÁ, J., TOMAŠOVIČ, M. a kol. *Civilný sporový poriadok. Komentár*. 2. vydanie. Praha : C. H. Beck. 2022, s. 1340 – 1354.].

12. Ústavná (ne)udržateľnosť výkladu § 357 písm. m) CSP, ktorú sťažovateľ v zásade napáda aj touto ústavnou sťažnosťou, už bola predmetom prieskumu ústavného súdu, v rámci ktorého tento akcentoval ústavnú udržateľnosť výkladu najvyššieho súdu, podľa ktorého uznesenia, proti ktorým zákon pripúšťa odvolanie, sú taxatívne vymenované v § 357 CSP. Medzi týmito uzneseniami sa uznesenie všeobecného súdu, ktorým tento rozhodol o sťažnosti proti uzneseniu vydanému súdnym úradníkom, nenachádza, z čoho podľa názoru najvyššieho súdu *a contrario* vyplýva, že proti nemu nie je odvolanie prípustné (m. m. III. ÚS 149/2023).

13. V súlade s už uvedeným, berúc do úvahy platnú právnu úpravu prípustnosti odvolania ako riadneho opravného prostriedku, ako aj závery vyplývajúce z rozhodnutí najvyššieho súdu a vlastnej rozhodovacej činnosti, ústavný súd rezultuje, že pokiaľ najvyšší súd vzhľadom na uvedené odmietol odvolanie podané sťažovateľom ako neprípustné v súlade s platnými a účinnými ustanoveniami Civilného sporového poriadku, napadnuté uznesenie najvyššieho súdu nemožno považovať za zjavne neodôvodnené a arbitrárne, t. j. také, ktorého výsledkom by bolo

vo vzťahu k sťažovateľovi odmietnutie spravodlivosti v zmysle odmietnutia prístupu k odvolaciemu súdu.

14. Ústavný súd nezistil, že by výklad vo veci aplikovaných právnych noriem a závery najvyššieho súdu pri preskúmvaní prípustnosti odvolania proti rozhodnutiu, ktorým bola sťažnosť proti rozhodnutiu o sume náhrady trov konania zamietnutá, boli svojvoľné alebo zjavne neodôvodnené a nevyplýva z nich ani taká aplikácia príslušných ustanovení všeobecne záväzných právnych predpisov, ktorá by bola popretím ich podstaty a zmyslu.

15. Na tomto základe ústavný súd dospel k záveru, že medzi napadnutým uznesením najvyššieho súdu a sťažovateľom namietaným porušením základných práv zaručených v čl. 46 ods. 1 v spojení s čl. 152 ods. 4 ústavy, čl. 48 ods. 1 ústavy a práva zaručeného čl. 6 ods. 1 dohovoru neexistuje taká príčinná súvislosť, na základe ktorej by po prípadnom prijatí ústavnej sťažnosti na ďalšie konanie reálne mohol dospieť k záveru o ich porušení, a preto ústavnú sťažnosť v súlade s § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde odmietol ako zjavne neopodstatnenú.

16. Vzhľadom na odmietnutie ústavnej sťažnosti stratilo opodstatnenie rozhodovať o ďalších návrhoch sťažovateľa uvedených v ústavnej sťažnosti.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 3. septembra 2024

Miloš Maďar
predseda senátu